

วิธีดำเนินงาน

ในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังรายละเอียดที่จะเสนอตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๖๖ คน โดยแบ่งเป็น

๑. อาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครที่นิเทศการสอนนักศึกษา ระดับปริญญา ในปีการศึกษา ๒๕๒๑ ได้แก่วิทยาลัยครูสวนสุนันทา และวิทยาลัยครู จันทรเกษม มีจำนวนทั้งหมด ๔๔ คน

๒. ครู - อาจารย์ที่เลี้ยง โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกสอนของ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา และวิทยาลัยครูจันทรเกษม ที่ปฏิบัติงานเป็นครู - อาจารย์ ที่เลี้ยง ในปีการศึกษา ๒๕๒๑ จำนวน ๔๔ คน

๓. นักศึกษาระดับปริญญา ที่ออกฝึกสอนทั้งหมด ในปีการศึกษา ๒๕๒๑ ของ วิทยาลัยครูในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่วิทยาลัยครูสวนสุนันทา และวิทยาลัยครู จันทรเกษม จำนวน ๑๗๘ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพราะสามารถสอบถามได้กว้างขวาง และครอบคลุมเนื้อหา ได้มากที่สุด ในการสร้างแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาและค้นคว้าจากตำรา เอกสารสิ่งพิมพ์ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ รายงานสัมมนา นักศึกษาฝึกสอนของวิทยาลัยครู ได้สัมภาษณ์ปัญหาตลอดจนความคิดเห็น

จากอาจารย์นิเทศก์ ครู - อาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๒. สร้างแบบสอบถามขึ้น ๓ ชุด เพื่อใช้ทดลองกับกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ กลุ่มครู - อาจารย์ที่เลี้ยง และกลุ่มนักศึกษาฝึกสอน ที่มีใจกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาและบรรจุเนื้อหาลงในขอบเขตที่กำหนดไว้ โดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๓. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทั้ง ๓ ชุดไปทดลองใช้กับอาจารย์นิเทศก์ จำนวน ๑๕ คน ครู - อาจารย์ที่เลี้ยง ๑๕ คน และนักศึกษาระดับปริญญา จำนวน ๒๐ คน ณ วิทยาลัยครูอยุธยา โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นที่มีต่อแบบสอบถามนั้น

๔. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ดีขึ้น โดยอาศัยข้อคิดที่ได้จากการทดลอง และคำแนะนำช่วยเหลือของอาจารย์ที่ปรึกษา

ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามมี ๓ ชุด

ชุดที่ ๑ เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์นิเทศก์ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประสบการณ์การสอน และก่ารนิเทศการสอน การศึกษาอบรมหรือสัมมนาต้านการนิเทศการสอน งานในหน้าที่รับผิดชอบ จำนวนนักศึกษาฝึกสอนที่คองดูแลรับผิดชอบ และทัศนคติที่มีต่อการนิเทศการสอน ลักษณะของคำถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Check List) มี ๑๘ ข้อ และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๗ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอนในทัศนะของอาจารย์นิเทศก์ ใ้แก่ปัญหาต้านส่วนตัว ปัญหาต้านการสอน ต้านการจักและปกครองชั้นเรียน ต้านมนุษยสัมพันธ์ และปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ลักษณะของคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๒๐ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นคำถาม เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
ปัญหาการฝึกสอน มี ๓ ข้อ ลักษณะของคำถามที่ใช้ เป็นแบบเติมข้อความให้สมบูรณ์
(Open End)

ชุดที่ ๒ เป็นแบบสอบถามสำหรับครู - อาจารย์ที่เลี้ยง แบ่งออกเป็น
๓ ตอน

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์
ด้านการสอนและการนิเทศการสอนระดับชั้นที่สอน งานในหน้าที่รับผิดชอบอื่น ๆ
การศึกษอบรมหรือสัมมนาการนิเทศการสอน จำนวนนักศึกษาฝึกสอนที่ดูแล
รับผิดชอบแต่ละภาคฝึกสอน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ลักษณะของคำถาม
เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Check List) มี ๑๓ ข้อ และแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า (Rating Scale) มี ๗ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน
ในทัศนะของครู - อาจารย์ที่เลี้ยง ข้อกระทงความของคำถามเหมือนกับทุกประการกับ
คำถามในชุดของอาจารย์นิเทศ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า
(Rating Scale) มีทั้งหมด ๒๐ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นคำถาม เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ตลอดจน
อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ลักษณะคำถามที่ใช้ เป็นแบบเติมข้อความให้สมบูรณ์ (Open
End) มี ๓ ข้อ

ชุดที่ ๓ เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาฝึกสอน แบ่งออกเป็น ๓ ตอน
ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับชั้นที่
ทำการสอน ประสบการณ์ในการฝึกสอน การนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศ
และครู - อาจารย์ที่เลี้ยง งานอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือไปจากงานสอน
ลักษณะของคำถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ (Check List) มี
๑๕ ข้อ และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๖ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน
ขอระทงความของคำถามเหมือนกับทุกประการ กับคำถามในชุดของอาจารย์นิเทศก์
และครู - อาจารย์ที่เลี้ยง ลักษณะของคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า
(Rating Scale) มีทั้งหมด ๖๐ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อ เสนอแนะ ตลอดจน
ความช่วยเหลืออื่น ๆ ที่นักศึกษาฝึกสอนต้องการในระหว่างที่ทำการฝึกสอน ลักษณะของ
คำถามที่ใช้ เป็นแบบเติมข้อความให้สมบูรณ์ (Open End) มีทั้งหมด ๓ ข้อ

คำถามแบบสอบถามของอาจารย์นิเทศก์รวมทั้งสิ้น ๔๔ ข้อ ในชุดของ
ครู - อาจารย์ที่เลี้ยง รวมทั้งสิ้น ๔๓ ข้อ ส่วนในชุดของนักศึกษามีทั้งสิ้น ๔๔ ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง ณ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
วิทยาลัยครูจันทรเกษม และโรงเรียนฝึกสอนต่าง ๆ แก่อาจารย์นิเทศก์ ครู - อาจารย์
ที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน พร้อมทั้งได้ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
บางส่วนมีผู้อื่นช่วยรวบรวมมาให้

จำนวนแบบสอบถามที่นำส่งทั้งสิ้น ๒๖๖ ฉบับ ได้รับคืน ๒๖๑ ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ ๙๘.๑๒ แบบสอบถามที่นำส่งอาจารย์นิเทศก์ ๔๔ ฉบับ รับคืนมาใช้ในการวิจัย
๔๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ แบบสอบถามที่นำส่งครู - อาจารย์ที่เลี้ยงทั้งสิ้น ๔๔ ฉบับ
ได้รับคืนมาใช้ในการวิจัย ๔๒ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๔๕ และแบบสอบถามที่นำส่ง
นักศึกษาฝึกสอนทั้งสิ้น ๑๙๘ ฉบับ ได้รับคืนมาใช้ในการวิจัย ๑๙๑ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
๙๖.๒๑

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน และใช้ใ้ ๒๖๑ ฉบับ มาวิเคราะห์ตาม
ลักษณะของแบบสอบถามดังต่อไปนี้

๑. แบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ (Check List) ผู้วิจัย
ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

- ก. แจกหาความถี่ของแต่ละตัวเลือกในข้อคำถาม
- ข. หาคาร้อยละ (Percent)
- ค. นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

๒. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ดำเนิน
การวิเคราะห์ดังนี้

ก. แจกหาความถี่แต่ละระดับความคิดเห็น โดยกำหนดค่าน้ำหนัก
มาตราส่วนของข้อคำถามดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	๔
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	๓
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	๒
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	๑

ข. หาคาเฉลี่ย (\bar{X}) ของแต่ละระดับความคิดเห็นโดยแปลความ
หมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้

๓.๕๖ - ๔.๐๐	หมายความว่า	มากที่สุด
๒.๕๖ - ๓.๕๕	หมายความว่า	มาก
๑.๕๖ - ๒.๕๕	หมายความว่า	น้อย
๑.๐๐ - ๑.๕๕	หมายความว่า	น้อยที่สุด

~~ค. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) เป็นรายข้อ~~

ง. นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

๓. แบบสอบถามลักษณะเติมข้อความให้สมบูรณ์ (Open End) เป็นคำถาม
เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ รวบรวมและนำมาจัด
เป็นกลุ่ม แล้วเรียงลำดับหาความถี่ หาคาร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางและแบบ
ความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. หาค่าร้อยละ (Percent)

๒. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) จากสูตร ๑

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

f = ความถี่ของคะแนน

x = ค่าของน้ำหนักคำตอบ

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

๓. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร ๒

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N}\right]^2}$$

S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กำลังสองของคะแนน

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ ๕
(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๐), หน้า ๔๑ - ๔๒.

๒ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, หน้า ๕๑.